

عنوان مقاله:

طراحی شهری، کیفیت های محیط شهری، فرایند محور، محصول محور

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 6، شماره 12 (سال: 1388)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

وحید حیدرنتاج - پژوهشگر دکتری معماری. دانشگاه تهران. پردیس هنرهای زیبا. دانشکده معماری

سیدامیر منصوری - استادیار دانشگاه تهران. پردیس هنرهای زیبا. دانشکده معماری

خلاصه مقاله:

باغ ایرانی با تاریخ درخشان خود به عنوان یکی از بهترین الگوهای منظرسازی، محصول تعامل سازنده انسان ایرانی در مواجهه با طبیعت است. چرایی و چگونگی شکل این پدیده، محمل نظرات گوناگونی بوده است. از بین عوامل مختلف شکلگیری باغ ایرانی و هندسه خاص آن، فرضیه الگوی چهارباغ به عنوان یکی از مشهورترین فرضیه ها شناخته شده است. اغلب نقل قولها حاکی از این تعریف است که چهارباغ به باغی گفته می شود که به وسیله دو محور عمود بر هم به چهار قسمت با استناد به تعبیر و تفاسیر متعدد از عدد چهار- تقسیم می شود؛ محورها در وسط شامل کانال های آب بوده و در محل تقاطع محورها، حوض یا کوشکی تعبیه شده است. این تعریف به عنوان ریشه هندسی باغ ایرانی شناخته شده و دارای بیشترین طرف دار در بین اندیشمندان باغ ایرانی است. الگوی چهارباغ در باغ ایرانی چنان مشهور شده است که بسیاری از نویسندگان و محققان فعلی بدون ریشه یابی واژه و بررسی تاریخی، آن را بدون هیچ تردیدی به عنوان یک اصل پذیرفته و به کهن الگو بیان می کنند. به جرأت میتوان گفت اغلب نوشته های موجود درباره باغ ایرانی که منبع مطالعات دانشجویان و پژوهشگران است مؤید نظریه چهارباغاند؛ به گونه ای که فکر درباره باغ ایرانی بدون فرم چهارباغ معنایی ندارد. مقاله درصدد است با بررسی و نقد آرای مختلف در این باب، این الگو را در باغ ایرانی به چالش کشیده و به دنبال معنای واژه چهارباغ و یافتن پاسخ این پرسش باشد که آیا چهارباغ را میتوان به عنوان الگوی هندسی باغ ایرانی شناخت؟ فرضیه مقاله این است که واژه چهارباغ، نه دلالت بر چهاربخشی بودن باغ ایرانی دارد و نه می تواند توجیه کننده شکل و هندسه غالب بر باغهای ایرانی باشد. لذا در ابتدا به تعاریف موجود در مورد چهارباغ و ریشه ای شکل گیری این مفهوم پرداخته و در بخش بعد به بررسی تاریخی و تحلیل الگوی هارباغ به نقد نظریات موجود و بهره گیری از روایات و اسناد متضاد به اثبات فرضیه تحقیق می پردازیم.

کلمات کلیدی:

باغ ایرانی، چهارباغ، هندسه باغ ایرانی، عوامل شکل گیری باغ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/302164>

